

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. IX. De inhibitione faciendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

aliquid est, *Papam ad se causam avocare, quam ad ipsum super causa appellari.*

2842. Ex hoc deducitur 1. quod Princeps Supremus causam, motam coram inferiore, ad se advocare possit, ut ex hoc casu colligunt communiter Doctores; quod intellige, si inferior ab illo jurisdictionem accepit; nam, qui alteri eam concessit, sibi ipsi ampliolem, & uberiorem reservavit; si autem Judex inferior, aut minus dignus, jurisdictionem non accepit à digniore, avocationis locus non est; sic Episcopus causam quamlibet à Vicario avocare potest, ad suam cognitionem; cum enim Vicario omnem potestatem arbitrato suo, seu ad nutum auferre, sive *removere ipsum possit.* Clem. 2. junct. gl. Verb. *electionem*, de rescriptis: poterit etiam causam quamlibet ab ejus jurisdictione subtrahere, teste Abbate hic n. 2.

2843. Deducitur 2. quod si Princeps aliquod negotium ad se advocaverit, & suæ cognitioni reservaverit, non admittetur prorogatio in alium quemcunque Judicem sine consensu Principis reservantis. Deducitur 3. *avocationem causæ potentioris esse appellationem*; nam illa jurisdictionem Judicis à quo magis impedit, quam ista; nam avocatio causæ consistit in facto procedente ex mera facultate Superioris, ita, ut de ratione avocationis querendum non sit; eum sufficiat avocantis voluntas; at verò appellatio consistit in jure, ita, ut si frivola, seu irrationabilis sit, Judicis jurisdictionem, & processum impedire non possit. c. *cum appellationibus* 5. h. t. in 6.

2844. Deinde appellatio interposita non impedit effectum consecutum, seu conexum, intellige *separabilem*, qualis est traditio possessionis beneficii, post cujus collationem appellatum est, ut notat Abbas in c. *Pastoralis* 53. §. *Verum*, h. t. n. 4. nam lite, vel appellatione pendente non prohibetur aliquis uti possessione sua, c. 1. ut lite pendente: at verò avocatio causæ omnimodam inhibitionem continet, ut in ea causa, seu negotio, ulterius procedi nequaquam possit. Hinc in casu dict. c. *ut nostrum*. postquam Pontifex causam super officio Cancellariæ ad se advocavit, Henricus cui ejus officii possessionem traditione Sigilli Archiepiscopus contulerat, ne Sigillo quidem uti poterat, ut patet ex textu.

Si quæras, an avocatio causæ, vim suam obtineat, *antequam innotescat ei, à quo fit*, ad impetrationem partis, si careat clausula decreti irritantis? Resp. negativè; cum sit odiosa, & in dubio extensio præsumi non debeat, ut docet Innocentius in c. *cum M. de constitut.* secus tamen dicendum foret, si avocatio facta esset *motu proprio* Principis, ut vult Francus in cit. c. *ut nostrum*. q. 1. quod procedit in sententia eorum, qui volunt, leges irritantes obtinere vim, etiam ignoratas ab his, quibus per eum jurisdictionis tollitur, aut suspenditur, de qua V. dicta L. 1. tit. 2. de constitut. & lege irritante à n. 1144. & 1174.

§. IX.

De inhibitione faciendâ.

2846. **P**ER inhibitionem hæc intelligitur prohibitio per Judicem *ad quem*, facta Judici à quo, ne ad executionem sententiæ, à qua provocatum, seu appellatum est, procedat, vel quidquam, appellatione pendente, immutare, vel agere eorum attentet, circa quæ appellatio, legitime recepta, jurisdictionem ejus ligat. Hæc porò inhibitio necessaria non est, quando Judex à quo interpositæ appellationi detulit, ut notat Andr. Gail. l. 1. observ. 144. n. 3. (sic enim ipse per ejusmodi delationem jurisdictionem abdicavit, seu quoad causam appellationi subjectam cessit) quod Haunoldus tom. 5. tr. 5. n. 479. §. *Deinde*, verum censet, quodcumque Apostolos, etiam *refutatorios* dedit; quia per jura etiam tunc non licet illi procedere, donec cognoscatur de causa appellationis, ut supra dictum, saltem quando injustitia appellationis non est evidens: videtur tamen expedire, ut etiam in hoc casu postremo inhibitio petatur, & concedatur, ne Adversarius interim aliquid attentet; quibus positis:

2847. Questio est, quando à Judice *ad quem* eum effectu faciendâ sit inhibitio? ante responsum not. quæstionem non procedere in casu, quo à *definitiva* appellatum est, vel ab interlocutoria, vim definitivæ habente (sic enim finit Judicis processum) quia tunc usitatum est, ut Judex statim cum receptâ appellatione partes citet, etiam inhibeat Judici à quo, ne ad executionem

onem sententiæ procedat, teste Gail. l. 1. observ. 130. n. 7. & cit. observ. 144. videri is etiam potest in observ. 134. l. 1. Vbi de compulsorialibus literis agit, quibus Judici à quo mandatur, ut iudicii acta edat, sive copiam eorum det; procedit igitur quæstio solum de appellatione ab interlocutoria, non habente vim definitivæ, vel rejecta, seu non admissa per Judicem à quo: his præmissis:

Resp. inhibitionem à Judice ad quem non esse faciendam, antequam ipsi constet, causam esse ad se devolutam, seu justam esse causam, propter quam à Judice à quo ad ipsum provocatum est ab uno litigantium; probatur 1. ex c. Romana 3. h. t. in 6. §. si verò ibi: si verò vocatis partibus, vel nullatenus, aut non intra decem dies post interlocutoriam, vel definitivam sententiam appellatum fuisse, seu aliquid aliud simile siquæ non esse per appellationem ad eundem Archiepiscopum vel ejus officialem devolutum negotium proponatur: iidem (nisi prius ipsis constiterit, causam ipsam ad eos totaliter fuisse delatam) prohibere, ne in causa illa, vel ne ad executionem procedatur sententia, non presumant. Deinde ex eod. §. quod si 4. ibi: quod si objiciatur ex in iusta causa, seu minus legitima, ante sententiam, appellationem interpositam extitisse, & ex eo non esse appellationem huiusmodi admittendam: nequeunt prædicti Archiepiscopus, vel ejus officialis prohibere, ne procedatur in causa, nisi prius appellatione recepta (vel ut emissa ex causa probabili) cognoscere incipiant de causa huiusmodi, an sit vera?

Prob. 3. ex c. non solum. 7. h. t. in 6. quod referemus inferius, ubi dicitur, inhibitionem à Judice ad quem fieri non debere, nisi prius cognoscat, justam esse causam appellationis cujus ratio est; quia cognitio de jurisdictione: & an in tali causa sit Judex, debet præcedere omne exercitium jurisdictioni: ergo & inhibitionem. Jurisdictio enim Judici ad quem, super appellationis causa, non competit, nisi per appellationem legitimam, ad ipsum ab inferiore devolvatur; quod non fit, nisi iustificetur appellatio per cognitionem causæ, vel aliunde constet, legitimam esse. Quare Judex appellationis, pendente cognitione, an appellatio sit recipienda? nunquã inhibere debet, sicut nec in casu, in quo appellatio prohibetur, vel quia causa est injusta, vel ap-

Tom. II.

pellatio frivola & frustratoria: nam in ejusmodi casibus non pertinet ad officium Judicis inhibere, nisi prius adhibitã causæ cognitione, super justitia appellationis, nec aliter inhibitiõ vim ullam habet, ut tradit speulator. h. t. §. de offic. Vpar. sed queritur, nec reddit actum, postea gestum, nullum.

Ex dictis igitur sufficienter constat; inhibitionem non esse faciendam, quando appellatum est ab interlocutoria, non habente vim definitivæ, nisi præmissa cognitione causæ, ex qua appellatum est, & justificatã causã, hoc est, receptã tanquam sufficiente; quod ipsum in præsentia partium fieri debet; quod constat ex allatis probationibus, ex quo etiam colliges, quod Judex appellationis sive à definitiva, sive ab interlocutoria appellatum sit, partes citare debeat ita Anchoran. hic not. 5. Franc. in princ hujus §. gl. in c. Pertuas. 58. h. t.

Præter dicta not. 1. quod, licet adversarius appellantis coram Judice ad quem v. g. Archiepiscopo, ad quem appellatum est) dicat, appellationem à sententia definitiva factam esse in casu prohibito v. g. super crimine notorio, vel postquam Reus in iudicio confessus est; nihil ominis tamen Archiepiscopus, postquam cognoscere ceperit, num appellatio recipienda sit, necne? inhibere potest Judici à quo, ne sententiam exequatur: ita textus in cit. c. Romana, §. si autem, ibi: si autem post sententiam in casibus à jure prohibitis (utpote à sententia super manifesto & notorio crimine, vel de quo quis in iure confessus extitit) promulgatam, vel consimilibus, appellatum fuisse dicatur: possunt, ne sententia executiõni mandetur (postquam cognoscere ceperint, utrum sit recipienda, vel non, appellatio ab eo interposita: inhibere.

Not. 2. si ad Archiepiscopum (qui in dicto c. fuit Judex ad quem) appellatum sit, eum post receptam appellationem inhibere posse Judici à quo, & partibus, ne quid innovent, aut attentent non autem alteri personæ, cum qua lis nulla est, constat ex eod. c. 3. §. in alium quoquẽ, qui circa rem, de qua inter appellantem, & appellatum controversia veritur, aliquid post eorum inhibitionem attentat: non valent occasione huiusmodi jurisdictionem aliquam vindicare. Ex quo colligitur;

Yyyy regu,

2848.

2849.

2850.

regulam illam (*pendente appellatione, nihil innovandum*) referendam esse ad Judicem à quo, & personas litigantes; non autem ad aliam personam; quia res inter alios acta, alii non præjudicat, L. creditor 60. junct. gl. ff. mandati.

2851. Not. 3. ex dict. c. 3. quòd Archiepiscopus appellans, in aliis causis (super quibus appellatum non est) non possit eximere à jurisdictione Episcopi, à quo appellatum est; ex quo sequitur, quòd subditi Episcopi non sint indefinitè subditi Metropolitanis; quare in eos nullam jurisdictionem exercere potest, nisi in casibus jure exceptis. Colligitur ibid. ex §. *cum verò*, ibi: *cum verò, qui ad Remensem curiam super aliqua causa vocem appellationis emittit nihilominus in causis aliis Ordinarii sui jurisdictioni subiciatur; Remensis Archiepiscopus, vel Officialis ipsius, nequaquam jurisdictionem ipsam in aliis impediunt, ut ab ejusdem Ordinarii potestate totaliter eximant taliter appellantes.*

2852. Not. 4. si ab Episcopo, ante sententiam definitivam appellatum sit ad Archiepiscopum seu Officialem ejus, cum cognoscere debere causam appellationis &, si eam minùs rationabilem cognoverit, ulterius non procedere; sed, appellans ad suum Ordinarium remittere; constat ex §. *cum autem ad Remensem Archiepiscopum; ab audientia suffraganei sui, super aliqua causa fuerit, ante sententiam, appellatum: idem Archiepiscopus (postquam de appellatione cognita constiterit, eam minùs rationabilem extitisse causam ad eundem suffraganum remittere non postponat.*

2853. Not. 5. in casu, quo principaliter appellatum est super nullitate sententiæ, non esse faciendam inhibitionem, ubi apposta nullitas requirit altiore indaginem; quia præsumptio stat pro valore sententiæ; & postquam transit in rem judicatam facit jus inter partes: ubi continenti probati, locum esse inhibitioni, & impediri executionem sententiæ; nam sic deficit prior præsumptio.

2854. Not. 6. inhibitionem non esse faciendam in casu appellationis à gravamine illato extrajudicialiter; nam appellatio extrajudicialis est solum quædam provocatio ad causam, nec suspendit, quod gestum est de præterito; sed est *submitio protectioni Superioris*, ne deinceps mo-

lestia creetur: censetur autem à gravamine extrajudicialiter illatum, quod extrajudicalem processum inferitur; & quamquam extrajudicialis appellatio aliàs fiat à gravamine illato; interdum tamen fieri potest etiam à futuro; ut si quis videat Canonicos jam esse paratos ad eligendum Titium, atque appellet ad Sedem apostolicam, ne talis electio fiat, allatà ratione probabili, quæ, si probata fuerit iusta reputabitur, v. g. Titium esse suspensum, excommunicatum, aut criminofum.

Ad hoc probandum citatur c. 10. de Electione, ubi Alexander III. *consideravimus, inquit, quòd electio Joannis Frontini post appellationem ad nos interpositam, & contra tenorem privilegiorum Ecclesie vestra fuerit celebrata.* Perpendimus etiam, quòd electio B. post illam qualemcunque electionem, non cassatam, nec non & post appellationem (*per quam ad suum statum omnia debent reduci*) facta sunt. Quapropter utriusque electionem omnino cassamus, & vobis in aliam personam idoneam & honestam inveniendi, liberam tribuimus facultatem: ita, quòd utriusque prædictorum fama sua non minùs integrè conservetur, & quòd in aliis Ecclesiis possit (si Deus gratiam dederit) promoveri; vobis autem liceat, præter istam Ecclesie vestre ordinationem, in eorum alterum convenire.

Ex hoc enim textu deducit Layman in c. *Concertationi* 8. h. t. n. 2. textum loqui de appellatione extrajudiciali; & huius effectum fore, si appellationis causa fuerit justificata; non autem, secùs; verùm ex hoc tantum sequitur *gesta post appellationem extrajudicalem esse suspensa*; non autem, ipso jure irrita, ut ipse tradit in c. 10. de Elect. n. 1. adeoque non, quòd eà interposita possit inhibito fieri, ante ipsius justificationem, quamvis verum sit, gesta post extrajudicalem appellationem esse irritanda, seu annullanda, si fuit interposita à parte, ut notat Wagnereck. in dict. c. 10. Est autem ibi sermo de appellatione extrajudiciali, constat ex pluribus circumstantiis; tum quia interposita est, quando Canonici jam erant in procinctu ad eligendum, ubi nullum erat iudicium; tum quia, si fuisset iudicialis, acta post eam interpositam non dicerentur cassanda; sed eo ipso *cassa, & irrita.* Præ-

882. Præter dicta, observandum, discrimen esse inter appellationem ab interlocutoria, & definitiva nam, si appellatum sit ab interlocutoria, Judex appellationis non debet, unà cum citatione partis, mittere Judici à quo inhibitionem; quia ei prius de veritate gravaminis constare debet; utrum causa sit *devolutiva*, necne? nequè, inhibere debet Judici inferiori, ne ulterius in causa procedat, nisi prius causa appellandi probata, & justificata sit, & quidem in præsentia partium: at verò, si à definitiva appellatum sit, vel ab interlocutoria, vim definitivæ habente (quia finem imponit processui Judicis) tunc potest Judex appellationis statim, eum post receptam appellationem partes citat, simul etiam inhibere Judici à quo, ne ad executionem sententiæ procedat, ut tradit Gael. lib. 1. obser. 144. n. 4. & obser. 130. n. 7.

Deinde, non solum causam, in appellatione ab interlocutoria, ante sententiam exprimi, & allegari debere, in scripto, seu libello oblato Judici à quo; sed etiam in libello appellationis, porrecto Judici ad quem; adeo, ut nisi Judex ad quem videat in appellatione talem causam expressam, non debeat procedere ad citandas partes, aut causam appellationis delegandam; ut tradit Francus, hic n. 3. & Gl. V. Expressa.

§. X.

De attentatis appellatione pendente.

8856. DE hoc agit c. Non solum 7. h. t. ubi Bonifacius VIII. sic loquitur: non solum innovata post appellationem à definitiva sententia interjectam, debent semper (exceptis casibus, in quibus jura post sententiam prohibent appellare) ante omnia per appellationis Judicem penitus revocari: sed etiam ea omnia, quæ medio tempore inter sententiam, & appellationem (quæ postmodum intra decendium interponitur ab eadem) contingit innovari: ac si post appellationem eandem innovata fuissent. Illa verò, quæ post appellationem interpositam, ante definitivam sententiam innovantur, donec appellationis causam veram esse, constiterit, revocari non debent: nisi Judex appellationis (postquam

Tom. II.

sibi constiterit per appellationem emissam, ex probabili causa fore ad se negotium devolutum) inhibeat canonicè Judici (à quo appellatum extitit) ne procedat; tunc enim, quidquid post inhibitionem hujusmodi fuerit innovatum, est (licet causa eadem non sit vera) per eundem appellationis Judicem, ante omnia: in statum pristinum reducendum.

2857. Ex hoc textu deducitur 1. quòd Judex appellationis, si ad eum appellatum sit à sententia definitiva, debeat ante omnia (exceptis casibus, quibus jura post sententiam prohibent appellare) penitus revocare, non tantum ea, quæ post appellationem interpositam, sed etiam ea omnia, quæ medio tempore inter sententiam, & appellationem, innovata, & mutata sunt, perinde, ac si post eandem appellationem innovata fuissent, dummodo postea intra decem dies appellatum sit.

2858. Deducitur 2. id procedere etiam non discussò appellationis articulo, an scilicet appellatio sit justa, vel injusta? cujus ratio est, quia quando appellatur à definitiva, articulus appellationis non est distinctus à causa principali: ideo enim appellatur; quia appellans putat, se per definitionem causæ principalis esse gravatum: & sic non requiritur, ut justificetur causa appellandi, etiam quoad revocationem attentatorum, sed ea ante omnia revocantur, non prius discussò appellationis articulo.

2859. Deducitur 3. non solum attentata post appellationem à definitiva, sed etiam ea, quæ inter sententiam, & appellationem intra decendium interpositam innovata sunt, debere per Judicem ad quem penitus revocari; ita textus n. 2856. relatus. Hinc, ut primum Judex appellationis cognoverit, à definitiva intra 10. dies appellatum fuisse, eamque recepit, priusquam de meritis causæ cognoscere incipiat, inhibitorias mittit Judici à quo, ne ad executionem sententiæ procedatur; & ut omnia, quæ post sententiam attentata sunt, rescindantur; sic glossa recepta in c. Venientes 19. de jurejurando; censet tamen Gail. l. 1. observ. 145. si quæstio attentatorum altiorem adaginem requirat, super iis litem contestari debere, quin attentata, Judicis implorato officio, aut etiam proprio ejus motu, revocentur.

Yyy 2 Dedu-